



KORRALDUS

30. detsember 2020 nr 473

**Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmise**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkti 3 ja lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) sõnastada punktid 1¹ ja 2 järgmiselt:

„1¹. Isik, kes ületab riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil ning saabub Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, peab mitte enne kui 72 tundi enne riiki saabumist olema teinud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne, ning peab Eestisse saabumisest 14 kalendripäeva jooksul viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Juhul, kui isik on Eestisse saabunud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist ning ei ole teinud mitte enne kui 72 tundi enne riiki saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi, peab ta viivitamata Eestisse saabumise järel tegema COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi. Punktis nimetatud SARS-CoV-2 testi tegemise kohustus ei laiene alla 10-aastastele lastele.

2. Punktis 1 nimetatud 10-kalendripäevast piirangut ja punktis 1¹ nimetatud 14-kalendripäevast piirangut ei kohaldata isiku suhtes, kui:

1) punktis 1 nimetatud isik on teinud viivitamata Eestisse saabumise järel COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 esimese testi ning selle testi tulemus on olnud negatiivne ja isik on teinud mitte varem kui seitsmendal päeval pärast esimese testi tulemuse teadaasaamist teise testi ning selle testi tulemus on olnud samuti negatiivne või kui arst on tunnistanud isiku nakkusohutuks;

2) punktis 1¹ nimetatud isik, sealhulgas alla 10-aastane, on teinud mitte enne kui 72 tundi enne riiki saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne, ja isik on teinud mitte varem kui seitsmendal päeval pärast Eestisse saabumist teise testi ning selle testi tulemus on samuti negatiivne või kui arst on tunnistanud isiku nakkusohutuks;

3) punktis 1¹ nimetatud isik, sealhulgas alla 10-aastane, kes on teinud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi viivitamata Eestisse saabumise järel, on teinud

mitte varem kui seitsmendal päeval pärast esimese testi tulemuse teadasaamist teise testi ning selle testi tulemus on olnud samuti negatiivne või kui arst on tunnistanud isiku nakkusohutuks.“;

2) sõnastada punkti 4 sissejuhatav lauseosa järgmiselt:

„4. Punktides 1, 1¹ ja 2 sätestatud ei kohaldata haiguse tunnusteta isikute suhtes Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduses nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ toodud punktides järgmistel juhtudel:“.

2. Korraldus jõustub 1. jaanuaril 2021. a.

3. Korraldus avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igäihe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti üleüldine avalik huvi viiruse leviku ja inimeste massilise haigestumise ning tervishoiusüsteemi ülekoormuse vältimiseks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusohut miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi. Arvestada tuleb ka seda, et nakatunute ja surmajuhumite arv on kogu maailmas, sealhulgas Eestis endiselt tõusutrendis. Haiglaravi vajavate haigestunute arvu tõus võib ohustada tervishoiusüsteemi toimepidevust ja seda väga lühikese aja jooksul.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igäihel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse ohtliku nakkushaigusega, Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta, abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue, abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning see toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

30. detsembri 2020. a seisuga on Eesti COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 viimase 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 elaniku kohta 600,69. Viimase ööpäevaga lisandus 6648 testi tulemust, nendest 968 olid positiivsed. Haiglaravil on 412 patsienti, juhitaval hingamisel on 24 patsienti. Kokku on Eestis koroonaviiruse tagajärjel surnud 226 inimest.

Seetõttu on nõuete kehtestamine tõhus ning proportsionaalne meede rahvatervise kaitseks. Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldusega nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud erinevad liikumisvabaduse piirangud. Piirangute kehtestamisel on arvestatud, et neid rakendades oleks inimestel võimalik suurel määral jätkata oma tavapärase eluga.

23. detsembril 2020. a kehtestati korraldusega lisapiirangud isikutele, kes saavad Eestisse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, kuna viimases on levinud üks paljudest koroonaviiruse SARS-CoV-2 mutatsioonidest (B.1.1.7.), mille puhul on eristuv selle genoomis olev suhteliselt suur mutatsioonide arv (23). Nimetatud mutatsioon on enim levinud Inglismaa kaguosas, kus samal ajal on viimastel nädalatel tuvastatud haigestumuse kasv. Kuna uue viiruse tüve omaduste kohta on palju veel kinnitamata ja ka ebaselget infot, sealhulgas viiruse leviku kiiruse ja haigestumise tõsiduse kohta, kehtestati 23. detsembril 2020. a nakatumise kiire tõusu vältimiseks ennetava meetmena Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist saabujatele senisest rangemad piirangud, mille kohaselt isik, kes saabub Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, peab Eestisse saabumisest 14 kalendripäeva jooksul viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Samuti lõppevad 1. jaanuaril 2021. a piirangud otselendudele riikidega, kus on kõrge nakatumisnäitaja.

Lähtuvalt eelnevast nähakse muudatustega ette, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist Eestisse saabuv isik peab tegema mitte enne kui 72 tundi enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi ning selle testi tulemus peab olema negatiivne. Juhul, kui isik ei ole enne Eestisse saabumist testi teinud, peab ta selle testi tegema viivitamata Eestisse saabumise järel. Testimisest keeldumisel võib kohaldada isikute suhtes nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud meetmeid ja piiranguid.

Peale üksikisikute haigestumise mõjutab viiruse levik tuntuvalt tervishoiusüsteemi toimepidevust alates koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse jaoks mõeldud haiglakohtade kriitiliselt vähenenud arvust lõpetades plaanilise ravi kättesaadavusega. Viiruse laialdasel levikul on tuntav negatiivne mõju kogu ühiskonnale (tööturg, ettevõtlus, haridus, vaba eneseteostus jm).

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Viiruse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse

korraaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär